Bilaga D6

Fågelinventering och artskyddsutredning vid fastighet Aspen, Huddinge kommun

Naturföretaget 2022

Inventering och rapport: Martin Berg
Foto: Martin Berg
Kvalitetsgranskning: Mårten Nilsson
Datum rapport: 2022-09-13
Version: 2

Kontaktperson för denna rapport: Martin Berg, martin@naturforetaget.se, 072-2223143

Naturföretaget
Vaksalagatan 6
753 20 Uppsala
info@naturforetaget.se

Kartor publicerade med tillstånd av ESRI

Innehåll

Sammanfattning 4
Metodik 5
Fältbesök 5
Datainsamling 5
Rapportering av arter 5
Förstudie 5
Osäkerhet i bedömningen 5
Översiktlig beskrivning av inventeringsområdet 7
Översiktligt 7
Tidigare rapporterade fågelfynd 7
Inga fågelarter utöver de som redan har noterats under Naturföretagets fågelinventering har noterats inom inventeringsområdet de senaste 20 åren. 7
Översiktlig beskrivning av inventeringsområdet 7
Översiktligt 7
Resultat 8
Artskyddsutredning 9
Slutsats 11
Källor 12
Litteratur 12
Databaser 12

Sammanfattning

Naturföretaget har på uppdrag av Huddinge kommun genomfört en fågelinventering vid fastigheten Aspen i Huddinge kommun. Rapporten ska ligga som underlag för en detaljplan. Målet med utredningen var att kartlägga förekomsten av fågelarter som omfattas av skydd i enlighet med EU:s fågeldirektiv.

Inventeringen följde Naturvårdsverkets standard för förenklad revirtaxering av häckfåglar och ägde rum under fyra tillfällen under april-juni 2022. Inför inventeringen genomfördes även en förstudie av området där data ifrån bland annat ArtDatabanken inkluderades.

Inventeringsområdet utgörs av tomtmark och parkmiljö. Skogen utgörs av ek, hassel med inslag av både gran och tall. Av samtliga 21 noterade fågelarter klassas fyra arter som nära hotade (NT) och två som starkt hotade (EN). Samtliga av de noterade arterna hotas av andra faktorer än exploatering varpå vår samlade bedömning är att Artskyddsförordningen inte träder i kraft.

Bakgrund

Huddinge kommun utreder möjligheterna att bebygga delar av ett grönområde i fastigheten Aspen i Huddinge kommun. En naturvärdesinventering och fladdermusinventering är utförd och krav har ställts på att en fördjupad fågelinventering genomförs. På uppdrag av Huddinge kommun har Naturföretaget därmed genomfört en fågelinventering under april-juni 2022. Syftet med inventeringen var att undersöka vilka fågelarter som förekommer i inventeringsområdet och vilka fågelarter som kan komma att påverkas av en möjlig exploatering.

Metodik

Fältbesök

Under fågelinventeringen följdes Naturvårdsverkets standard för förenklad revirkartering av fåglar (Naturvårdsverket, 2003). Undersökningsmetoden är utformad för att identifiera förekomst och populationstäthet av samtliga fågelarter inom inventeringsområdet. Fågelinventeringarna genomfördes 14 april, 9 maj, 12 maj och 8 juni 2022. Inventeringen påbörjades vid soluppgång och avslutades två till tre timmar senare. Observatören, i detta fall Martin Berg, täckte av hela området. Regelbundna stopp gjordes även för att notera fågelarter som bara sporadiskt ger sig till känna genom sång- eller lockläten. Samtliga sedda och hörda fågelarter noterades under hela inventeringstiden, inklusive arter som hörs eller ses utanför själva inventeringsområdet samt fåglar som bara flyger över.

Datainsamling

Data inhämtades i fält med appen ”Fieldmaps för ArcGIS” direkt i mobiltelefonen med ortofoto som bakgrund. Rödlistade eller andra intressanta artfynd registrerades som punkter på kartskiktet, och synkroniserades direkt in i ArcGIS. Dessa data kan sedan tas ut från ArcGIS i olika format, t.ex. shapefiler. Noggrannheten är 3 - 10 m, beroende på väderförhållanden och satellittäckning. Koordinatsystemet som användes var Sweref 99 TM. Noterade arter kommer i efterhand även rapporteras in i Artportalen.

Rapportering av arter

Alla naturvårdsintressanta arter rapporteras in till Artportalen. Rödlistade arter och arter i fågeldirektivets bilaga 1. rapporteras med en koordinat för varje förekomst, med undantag för om många förekomster av samma art finns inom samma Naturvärdesobjekt. Övriga naturvårdsintressanta arter rapporteras normalt bara med en koordinat per naturvärdesobjekt som de förekommer i.

Förstudie

Fynd av arter som rapporterats från inventeringsområdet har hämtats från ArtDatabanken från januari 2000 och fram till maj 2022.

Osäkerhet i bedömningen

Inventeringen genomfördes från mitten av april till början av juni under goda väderförhållanden. Inventeringsområdet täcktes in väl under samtliga fyra besök. Vi bedömer därmed vårt resultat som tillförlitligt.

Artskyddsutredning

I samband med fågelinventeringen genomfördes även en artskyddsutredning där syftet var att undersöka om förbud enligt artskyddsförordningen träder i kraft.

I den här rapporten har vi valt att ta vägledning av en ändring i artskyddsförordningen som träder i kraft 2022-10-01 (Regeringskansliet, 2022). Enligt denna är det förbjudet att:

1. avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar,
2. avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon,
3. samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma, och
4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningsperiod, om inte störningen saknar betydelse för att
   a) bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller
   b) återupprätta populationen till den nivån.

Med hänsyn till punkt 4 tas därför extra hänsyn till fågelarter som i Sverige är rödlistade en ArtDatabankens 2020-års rödlista (tabell 1).

Tabell 1. Rödlistekategorier.

Rödlistekategori	**Förkortning**	**Betydelse**
Akut hotad	CR	En art som tillhör kategorin "akut hotad" löper mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära framtid.
Starkt hotad	EN	En art är *starkt hotad* om den löper mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en nära framtid, medan det ändå finns något kriterium för akut hotad som inte är uppfyllt.
Sårbar	VU	En art tillhör kategorin "sårbar" om den inte uppfyller något av kriterierna för vare sig "akut hotad" eller "starkt hotad", men löper stor risk att dö ut i vilt tillstånd i ett medellångt tidsperspektiv.
Nära hotad	NT	Till denna kategori förs arter som inte uppfyller något av kriterierna för vare sig "akut hotad", "starkt hotad" eller "sårbar", men är nära att uppfylla kriterierna för "sårbar". Nära hotad är det lägsta steget i rödlistan.

Livskraftig (ej rödlistad)	LC	Till kategorin livskraftig förs arter vilka inte står inför större hot inom en nära framtid. Dessa arter tas inte upp i rödlistningar.

Viktigt att påpeka är det inte är säkert att ett infrastrukturprojekt påverkar en fågelart negativt bara för att arten observerats inom det område som planeras för exploatering. Anledningarna till att en fågelart inte påverkas negativt av en exploatering kan vara många. Till exempel kan artens population vara så stor och artens anpassningsförmåga till nya habitat är pass god att arten inte påverkas negativt av en lokal exploatering. Exempel på sådana arter är t ex bofink och talgoxe som idag återfinns i de flesta miljöer. Andra exempel kan vara att inga livsmiljöer tas i anspråk eller att arten bara flyger över området utan att varelse häcka eller födosöka inom planområdet. I tabell 2 presenter vi därför sex kategorier vi har valt att utgå ifrån i våra artskyddsbedömningar. För mer information om arterna rekommenderas ArtDatabankens http://artfakta.se (ArtDatabanken, 2022). För mer information om arterna rekommenderas ArtDatabankens http://artfakta.se (SLU Artdatabanken 2022).

Tabell 2. Förklaringar till bedömningarna i tabell 5.

Kort bedömning	Förklaring
Stor population i kombination med stor anpassningsförmåga	Artens nationella, regionala och lokala population är så stor samt att arten har lätt att anpassa sig till nya miljöer vilket innebär att Naturföretaget bedömer att det inte finns någon risk att några av utredningens detaljplaner försämrar bevarandestatus nationellt, regional eller lokalt. Områdets kontinuerliga ekologiska funktion (KEF) för fågelart påverkas inte.
En enda observation	Arten har bara registrerats med en observation i området de senaste 20 åren. Med så lite data kan vi inte dra slutsatsen att arten har en population i området.
Förbiflygande	Arten har bara observerats som förbiflygande i förstudien eller under Naturföretagers fältinventering. Arten bedöms därmed inte ha några viktiga livsmiljöer i området som den nyttjar regelbundet.
Tillfälligt rastande	Arten bedöms inte ha några viktiga livsmiljöer i området, utan har bara varit på tillfälligt besök när den observerats. Detta gäller flyttande fåglar som bara undantagsvis förekommer inom inventeringsområdet utanför häckningstid.
Ingen livsmiljö tas i anspråk	Inga livsmiljöer för arten bedöms finnas i några detaljplaneområden i utredningen. Naturföretager bedömer att det inte finns någon risk att några av utredningens detaljplaner försämrar bevarandestatus eller orsakar att kontinuerlig ekologisk funktion inte kan upprätthållas för artens livsmiljöer.

Översiktlig beskrivning av inventeringsområdet

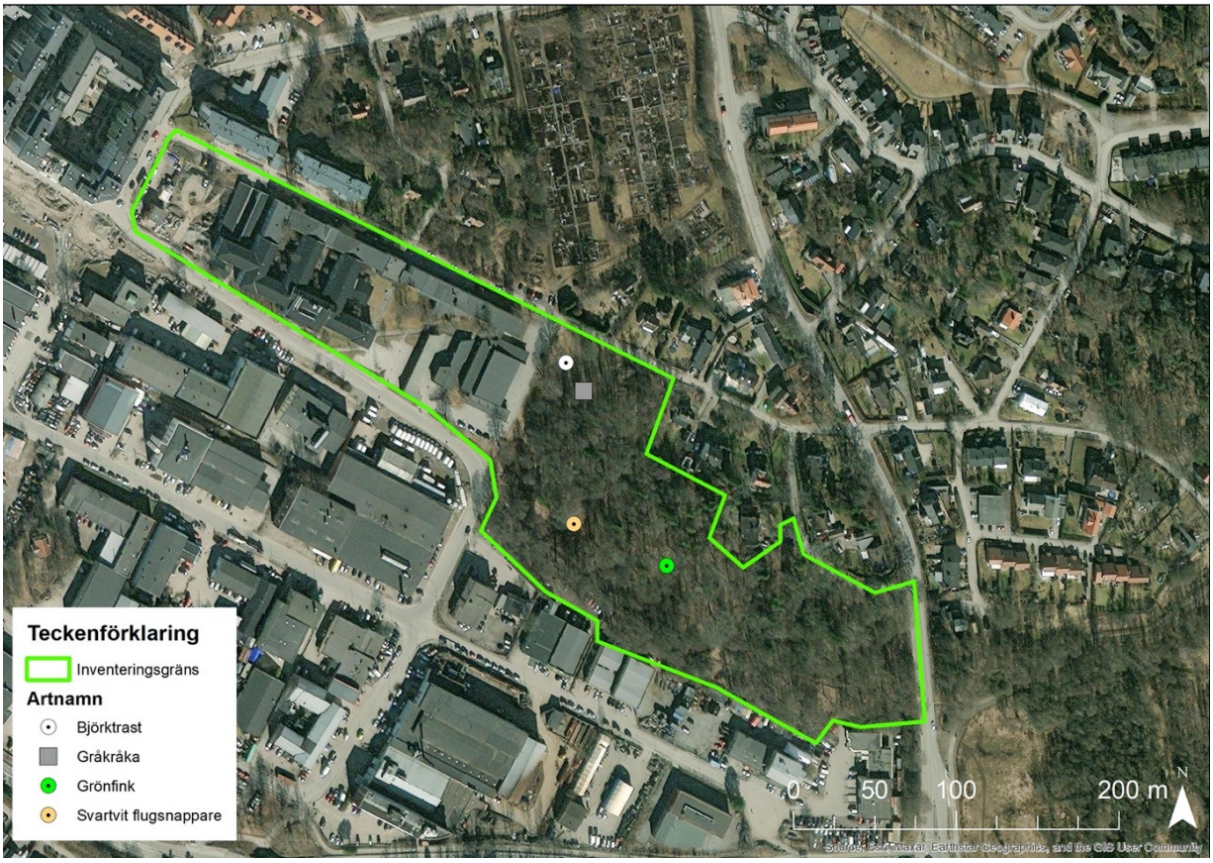
Översiktligt
Inventeringsområdet är 1,8 hektar stort och består i huvudsak av hällmarkstallskog med ett visst inslag av lövträd som rönn och björk. Inom inventeringsområdet återfinns även öppna berghällar. Inventeringsområdet är helt isolerat ifrån andra grönområden och helt omsluten av en urban stadsmiljö.

Tidigare rapporterade fågelfynd

Inga fågelarter utöver de som redan har noterats under Naturföretagets fågelinventering har noterats inom inventeringsområdet de senaste 20 åren.

Översiktlig beskrivning av inventeringsområdet

Översiktligt
Inventeringsområdet är cirka fem hektar stort och utgörs av villabebyggelse i norr och av en företagspark i sydväst. I öster sträcker ett större område med triviallövskog ut sig mot sjön Trehörningen. Centralt i de norra delarna av områdets naturmiljöer finns flera gamla ekar och tallar, De västra och södra delarna utgörs av tämligen ung, på sina ställen igenvuxen, triviallövskog. Bitvis förekommer stort inslag av invasiva arter som parkslide, jättebjörnloka och spireabuskar.

Figur 1. Rödlistade fåglar och/eller fåglar upptagna i bilaga 1 fågeldirektivet, som noterades inom inventeringsområdet. Noteringarna gjordes genom sång och/eller visuell identifikation. Vissa arter har bekräftade revir inom området andra har det inte. Se tabell 1 för detaljer om hur de olika arterna noterats i området.

Resultat

Totalt hittades 21 fågelarter varav 19 bedöms ha möjlighet att häcka inom inventeringsområdet. Av samtliga arter är fyra rödlistade som nära hotad (NT) och två som starkt hotade (EN) av Naturvårdsverket 2020 (ArtDatabanken, 2020; Naturvårdsverket 2020) (Tabell 4.).

Tabell 4. 1. Samtliga fågelarter noterade inom inventeringsområdet under Naturföretagets fältbesök under april-juni 2022. Följande förkortningar används efter ArtDatabankens rödlista 2020: LC: Livskraftig, NT: Nära hotad, VU: Sårbar, EN: Starkt Hotad.

Fågelart	Status i Sverige	Förekomst i inventeringsområdet	Förekomst i omkringliggande områden
Björktrast	**NT**	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Blåmes	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Bofink	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Fiskmås	**NT**	Regelbundet förbiflygande.	Vanlig
Gråkråka	**NT**	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Gråsparv	LC	Vanlig i buskage i utkanten av inventeringsområdet.	Vanlig
Grönfink	**EN**	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Gärdsmyg	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Koltrast	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Nötväcka	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Pilfink	LC	Vanlig i buskage i utkanten av inventeringsområdet.	Vanlig
Ringduva	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Rödhake	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Skata	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Steglits	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Stenknäck	LC	En förbiflygande 14 april.	Vanlig
Svarthätta	LC	Ett till två par i inventeringsområdet.	Vanlig
Svartvit flugsnappare	**NT**	Ett par noterat i utkanten av inventeringsområdet.	Vanlig
Talgoxe	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Taltrast	LC	Flera noterade under samtliga besök.	Vanlig
Tornseglare	**EN**	Flera förbiflygande.	Vanlig

Artskyddsutredning

Vår bedömning är att fyra fågelarter riskerar att utlösa punkt 4 i Artskyddsförordningen eftersom dessa arter är rödlistade i Sverige. För bedömning av samtliga arter hänvisas till tabell 5.

Tabell 5. Fågelarter som riskerar att påverkas av detaljplanen.

Fågelart	Bedömning
Björktrast	Riskerar att påverkas enligt punkt 4 eftersom arten är rödlistad i Sverige. Se nedan för artskyddsutredning.
Blåmes	Påverkas ej. Stor population
Bofink	Påverkas ej. Stor population
Fiskmås	Påverkas ej. Förbiflygande
Gråkråka	Riskerar att påverkas enligt punkt 4 eftersom arten är rödlistad i Sverige. Se nedan för artskyddsutredning.
Gråsparv	Påverkas ej. Stor population
Grönfink	Riskerar att påverkas enligt punkt 4 eftersom arten är rödlistad i Sverige. Se nedan för artskyddsutredning.
Gärdsmyg	Påverkas ej. Stor population
Koltrast	Påverkas ej. Stor population
Nötväcka	Påverkas ej. Stor population
Pilfink	Påverkas ej. Stor population
Ringduva	Påverkas ej. Stor population
Rödhake	Påverkas ej. Stor population
Skata	Påverkas ej. Stor population
Steglits	Påverkas ej. Stor population
Stenknäck	Påverkas ej. Stor population
Svarthätta	Påverkas ej. Stor population
Svartvit flugsnappare	Riskerar att påverkas enligt punkt 4 eftersom arten är rödlistad i Sverige. Se nedan för artskyddsutredning.
Talgoxe	Påverkas ej. Stor population
Taltrast	Påverkas ej. Stor population
Tornseglare	Påverkas ej. Förbiflygande

Björktrast (NT)

Vanlig i inventeringsområdet och noterad under samtliga besök. Arten är vanligt förekommande i stora delar av Sverige och förekommer ofta i stadsmiljö. Arten hamnar i kategorin Nära hotad (NT) och minskningstakten för den svenska populationen bedöms vara nära gränsvärdet för Sårbar (VU). Björktrast är ursprungligen en nordlig art under 1900-talet etablerat sig i städer över hela landet. Under de senaste åren har arten dock minskat i stora delar av Sverige och som kraftigast i södra Sverige. Orsaken är ännu inte helt fastställd men tros vara det varmare klimatet varpå arten nu ”retirerar” norrut igen. Eftersom artens tillbakagång i första hand bedöms bero på klimatförändringarna och inte förlorade livsmiljöer är vår bedömning att arten inte påverkas i någon större utsträckning av detaljplanen eftersom den med relativ lätthet kan hitta andra häckningsområden och födosökningsmiljöer i närliggande områden. Dessa områden utgör framförallt mindre skogsdungar, trädgårdar och buskage i det omgivande stadslandskapet .*Vi bedömer att Artskyddförordningen inte träder i kraft.*

Gråkråka (NT)

Noterad i och utanför inventeringsområdet under samtliga besök. Arten är vanligt förekommande i stora delar av Sverige och förekommer ofta i stadsmiljö. Minskningstakten har uppgått till 24 (18-27) % under de senaste 18 åren. Bedömningen baseras på ett för arten lämpligt abundansindex och negativ påverkan (korp). De skattade värdena som bedömningen baserar sig på ligger alla inom intervallet för

kategorin Nära hotad (NT). Minskningstakten för den svenska populationen bedöms vara nära gränsvärdet för Sårbar (VU) (SLU Artdatabanken 2022). Orsakerna till minskningen är inte helt klarlagd men avskjutning, ändrad sophantering och korpens predation på kråkans ungar kan förklara varför arten minskar. Eftersom artens tillbakagång i första hand bedöms bero på andra faktorer annat än förlorade livsmiljöer är vår bedömning att arten inte påverkas i någon större utsträckning av detaljplanen eftersom den med relativ lätthet kan hitta andra häckningsområden och födosökningsmiljöer i närliggande områden. Dessa områden är inkluderar närliggande trädgårdar och skogsdungar i stadslandskapet. *Vi bedömer att Artskyddförordningen inte träder i kraft.*

Grönfink (EN)

Noterad förbiflygandes 14 april. Grönfink förekommer i skogsbryn, parker och trädgårdar. Arten har inte varit rödlistad tidigare, men den mycket kraftiga minskningen de senaste 10 åren, orsakad av en sjukdom, innebär att den nu uppfyller kriterierna för Starkt hotad (EN) (SLU Artdatabanken 2022). Eftersom artens tillbakagång i första hand bedöms bero på andra faktorer annat än förlorade livsmiljöer är vår bedömning att arten inte påverkas i någon större utsträckning av detaljplanen eftersom den med relativ lätthet kan hitta andra häckningsområden och födosökningsmiljöer i närliggande områden. Dessa områden utgör främst buskage och mindre dungar i stadslandskapet. *Vi bedömer att Artskyddförordningen inte träder i kraft.*

Svartvit flugsnappare (NT)

Noterad i villaträdgård i utkanten av inventeringsområdet. Svartvit flugsnappare är vanligt förekommande i trädgårdar och parker och har anpassat sig väl till urbana grönområden. En minskning av populationen pågår eller förväntas ske. Minskningstakten har uppgått till 19 (12–23) % under de senaste 10 åren varpå arten idag klassas som nära hotad (NT). Varför svartvit flugsnappare minskar är oklart men en möjlig förklaring är att den svartvita flugsnapparens boplatser i allt högre grad tas över av mesfåglar som i större utsträckning stannar på häckningsplatserna under vintern och därmed har förtur till de bästa häckningsplatserna. Vår bedömning är därmed att svartvit flugsnappare inte påverkas av detaljplan eftersom arternas tillbakagång i Sverige inte beror på förlorade habitat. En effektiv bevarande åtgärd är även att sätta upp fågelholkar där svartvit flugsnappare trivs. Holkarna placeras helst på träd, men går även att sätta på husväggar. Holken bör sättas i skugga men väderstreck spelar ingen roll för fåglarna. Fågelholkarna bör sättas två till tre meter över marken för att förhindra predation av katter och störning av förbipasserande. Det finns en mängd olika typer av fågelholkar där olika fågelarter har olika preferenser för storlek på holk och ingångshål. Här föreslår vi holkar specifikt för svartvit flugsnappare. *Vi bedömer att Artskyddförordningen inte träder i kraft.*

Slutsats

Av samtliga 21 fågelarter klassas fyra arter som nära hotade (NT) och två som Starkt hotade (EN). Samtliga av de noterade arterna hotas av andra faktorer än exploatering varpå vår samlade bedömning är att Artskyddsförordningen inte träder i kraft för någon av de noterade fågelarterna.

Källor

Litteratur
ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Artskyddsförordning (SFS 2007:845). http://www.naturvardsverket.se/sv/Start/Naturvard/ Biologisk-mangfald/Artskydd/Fridlysning-/Fridlysta-arter/

Naturvårdsverket 2003. Revirkartering, generell metod Version 1:1: 2003-04-04

Regeringskansliet. (2022). Artskyddsförordning (SFS 2022:928)

https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2007:845

SLU Artdatabanken 2022. Björktrast. https://artfakta.se/naturvard/taxon/Turdus%20pilaris-102999 Hämtad: 2022-06-27.

SLU Artdatabanken 2022. Grönfink. https://artfakta.se/naturvard/taxon/Chloris%20chloris-103042. Hämtad: 2022-06-27.

SLU Artdatabanken 2022.Kråka. https://artfakta.se/naturvard/taxon/sturnus-vulgaris-103037. Hämtad: 2022-06-27.

SLU Artdatabanken 2022. Stare. https://artfakta.se/naturvard/taxon/sturnus-vulgaris-103037. Hämtad: 2022-06-27.

Databaser
ArtDatabanken. Uttag ur Artportalen och Obsdatabasen (2022-05-15)